

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 555/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. B., Poľská republika, zastúpeného advokátom JUDr. P. P., H., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 Tp 49/2012 zo 16. júna 2012, sp. zn. 4 Tp 72/2012 z 12. októbra 2012 a sp. zn. 4 Tp 88/2012 z 20. decembra 2012 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj uzneseniami Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 29/2012 z 28. júna 2012, sp. zn. 4 Tpo 56/2012 z 24. októbra 2012 a sp. zn. 4 Tpo 1/2013 z 9. januára 2013 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2013 doručená sťažnosť A. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Tp 49/2012 a uznesením zo 16. júna 2012 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu zo 16. júna 2012“), sp. zn. 4 Tp 72/2012 z 12. októbra 2012 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 12. októbra 2012“) a sp. zn. 4 Tp 88/2012 z 20. decembra 2012 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 20. decembra 2012“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj uzneseniami Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 29/2012 z 28. júna 2012 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 28. júna 2012“), sp. zn. 4 Tpo 56/2012 z 24. októbra 2012 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 24. októbra 2012“) a sp. zn. 4 Tpo 1/2013 z 9. januára 2013 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 9. januára 2013“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Nitre je proti nemu pod sp. zn. ČVS: ORP-310/3-OVK-NR-2012 vedené trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi.

Sťažovateľ je toho názoru, že pri jeho výsluchu 20. decembra 2012 v súvislosti s rozhodovaním o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby do 31. mája 2013 (ďalej aj „návrh prokurátora“) *„došlo k porušeniu ústavného práva na obhajobu, nakoľko sťažovateľ vyhlásil, že mu nebol doručený návrh na predĺženie lehoty väzby a zároveň žiadal jeho pretlmočenie do poľského jazyka a to opakovane, pričom konajúci súd napriek tomu vykonal výsluch obvinených, pričom po záverečnom návrhu prokurátora prerušil výsluch, po skončení prerušenia doručil jedno vyhotovenie návrhu na predĺženie lehoty väzby v slovenskom jazyku sťažovateľovi a poskytol sťažovateľovi cca 3 hodiny na prípravu obhajoby“*.

Sťažovateľ k tomuto ďalej uviedol, že „nie je pravdou, že po pokračovaní v prerušenom výsluchu dňa 20. 12. 2012 o 10:45 hodine došlo k tlmočeniu celého návrhu Krajskej prokuratúry Nitra do jazyka poľského, nakoľko tlmočička pretlmočila len jeho podstatné časti tohto návrhu do jazyka poľského a to po oboznámení návrhu sudkyňou pre prípravné konanie (časti, ktoré boli tlmočené, určila sudkyňa pre prípravné konanie), teda ešte pred výsluchom obvineného M. A. Z tohto dôvodu sťažovateľovi a jeho obhajcovi naozaj súd poskytol 3 hodiny prípravy, čo potvrdil aj sťažovateľ vo svojom konečnom návrhu, ale zmenou času zhotovenia zápisnice – zápisnica uvádza prerušenie od 11:45 do 14:00 hod. bolo dosiahnuté to, že akoby sa predsa len pretlmočil celý návrh na predĺženie lehoty väzby sťažovateľovi, čo sa však nestalo a týmto spôsobom došlo k porušeniu práva na obhajobu, nakoľko sťažovateľ nerozumie slovenskému jazyku natoľko, aby za 3 hodiny po len čiastočnom oboznámení vedel zaujať stanovisko k tak závažnej veci, akým je rozhodovanie o jeho osobnej slobode. Zároveň sudkyňa neumožnila pretlmočiť do jazyka poľského vyjadrenie M. A., pričom argument, že ide vlastne o samostatné návrhy neobstojí, nakoľko sudca mal tieto návrhy rozdeliť a ak tak neurobil a sťažovateľ podpisuje zápisnicu, mal byť upovedomený o všetkých prednesoch tam zúčastnených osôb a to nielen súdu ale aj obhajcov ako aj ostatných obvinených.“.

Uvedenú argumentáciu sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnil aj v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu z 20. decembra 2012 adresovanej krajskému súdu, avšak v nadväznosti na to uvádza, že „žiadne právne relevantné stanovisko neuskutočnil k namietanému porušeniu ani Krajský súd Nitra“.

Sťažovateľ následne poukazuje na znenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa základného práva na súdnu ochranu, ktorého súčasťou je právo na prerokovanie veci nestranným súdom, práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a tiež na podľa neho na vec sa vzťahujúcu judikatúru ústavného súdu (napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 115/03).

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a právo

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli uzneseniami okresného súdu sp. zn. 4 Tp 49/2012 zo 16. júna 2012 (sťažovateľ v petite sťažnosti uviedol nesprávnu spisovú značku, a to sp. zn. 4 Tp 46/2012, avšak zo spisového materiálu okresného súdu vyžiadaného ústavným súdom vyplynulo, že správne ide o sp. zn. 4 Tp 49/2012, pozn.), sp. zn. 4 Tp 72/2012 z 12. októbra 2012 a sp. zn. 4 Tp 88/2012 z 20. decembra 2012 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 29/2012 z 28. júna 2012 (sťažovateľ v petite sťažnosti v bode 2 uviedol nesprávnu spisovú značku, a to sp. zn. 4 Tpo 26/2012, avšak zo spisového materiálu okresného súdu vyplynulo, že správne ide o sp. zn. 4 Tpo 29/2012, pozn.), sp. zn. 4 Tpo 56/2012 z 24. októbra 2012 a sp. zn. 4 Tpo 1/2013 z 9. januára 2013 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť v celom rozsahu napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu, priznať mu primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania veci vyžiadal na vec sa vzťahujúci spisový materiál [aj z dôvodu, že sťažovateľ nepripojil k sťažnosti navrhované dôkazy, tak ako mu to ukladá § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ako aj vyjadrenie okresného súdu a sťažovateľa.

Z predloženého spisového materiálu okrem iného vyplýva, že krajský súd uznesením z 9. januára 2013 zrušil uznesenie okresného súdu z 20. decembra 2012 (ktorým bolo vyhovené návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa) a sám rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 31. marca 2013. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 12/2013 z 27. marca 2013 bol sťažovateľ 31. marca 2013 prepustený z väzby na slobodu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci rozhodoval o porušení tých práv (podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) iba v súvislosti s tými postupmi a rozhodnutiami (uzneseniami okresného súdu zo 16. júna 2012, z 12. októbra 2012 a z 20. decembra 2012 a im predchádzajúcim postupom, ako aj uzneseniami krajského súdu z 28. júna 2012, 24. októbra 2012 a 9. januára 2013 a im predchádzajúcim postupom), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu a im predchádzajúcim postupom, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku toho, že návrh prokurátora mu bol doručený až 20. decembra 2012, t. j. v deň výsluchu. Sťažovateľ preto spolu s obhajcom (ktorému bol návrh prokurátora doručený spolu s upovedomením o termíne výsluchu sťažovateľa) požiadali okresný súd o odročenie termínu výsluchu. V nadväznosti na to bola sťažovateľovi poskytnutá trojhodinová

prestávka na oboznámenie sa s návrhom prokurátora, čo však sťažovateľ považuje za nepostačujúce. Navyše namieta, že mu boli pretlmočené len podstatné časti návrhu prokurátora, a nie celý návrh, a taktiež namieta to, že výpoveď spoluobvineného mu pretlmočená nebola.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami okresného súdu zo 16. júna 2012, z 12. októbra 2012 a 20. decembra 2012 a im predchádzajúcim postupom

V súvislosti s namietaným porušením sťažovateľom označených práv uzneseniami okresného súdu zo 16. júna 2012, z 12. októbra 2012 a 20. decembra 2012 a postupom predchádzajúcim ich vydaniu ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že jeho právomoc podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal právo podať proti označeným uzneseniam okresného súdu (ako aj postupom, ktoré predchádzali ich vydaniu) sťažnosti (čo aj využil), o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnostiach sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Navyše, vo vzťahu k uzneseniam okresného súdu zo 16. júna 2012 a z 12. októbra 2012 bolo možné sťažnosť odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pretože v sťažnosti absentuje akéhokoľvek odôvodnenie namietaného porušenia označených práv vo vzťahu k týmto dvom uzneseniam.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu z 28. júna 2012, 24. októbra 2012 a 9. januára 2013 a im predchádzajúcim postupom

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že označené konania a uznesenia krajského súdu boli konaniami a rozhodovaniami o osobnej slobode – o väzbe sťažovateľa (uznesenie z 28. júna 2012 o vzatí do väzby, uznesenie z 24. októbra 2012 o žiadosti o prepustenie z väzby a uznesenie z 9. januára 2013 o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby). Nešlo teda o konanie a rozhodovanie vo veci samej – o vine a treste.

II.2.1 K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva de Wilde et al. v. Belgicko z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71 – § 77 atď.).

Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Tento článok dohovoru sa teda zásadne nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

Ústavný súd, súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými uzneseniami krajského súdu, na ktoré sa ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi napadnutými postupmi a rozhodnutiami krajského súdu o väzbe (osobnej slobode) a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k uzneseniam krajského súdu z 28. júna 2012 a z 24. októbra 2012 bolo možné sťažnosť odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pretože v sťažnosti absentuje akéhokoľvek odôvodnenie porušenia označených práv vo vzťahu

k týmto dvom uzneseniam krajského súdu, a sťažnosť je v tejto časti navyše podaná aj oneskorene (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

II.2.2 K namietanému porušeniu čl. 50 ods. 3 ústavy

Judikatúra ústavného súdu (napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 411/08) vychádza z toho, že osoba vo väzbe musí mať možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) týkajúcim sa odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich (kontradiktórnosť konania).

Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní“).

Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu „rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (napr. III. ÚS 198/05, III. ÚS 226/07).

Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

Ústavný súd sa oboznámil s uznesením krajského súdu z 9. januára 2013, v ktorom vo vzťahu k námietkam sťažovateľa v súvislosti s nedoručením návrhu prokurátora uviedol, že *„pokiaľ ide o ďalšie tvrdenia a právne úvahy obvineného v druhom rade obsiahnuté*

v písomných dôvodoch... podanej sťažnosti o porušení jeho práva... na obhajobu (v súvislosti s prekladom návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby a tlmočením jeho výsluchu uskutočneného súdom prvého stupňa v prejednávanej veci 20. decembra 2012), tieto nadriadený súd nepovažuje... za podstatné... pokiaľ ide o ním tvrdené, vyššie uvedené porušenie práva na obhajobu, nadriadený súd postup súdu prvého stupňa nasledujúci po zistení, že obvinenému v druhom rade nebol bezodkladne (ale až dodatočne v priebehu výsluchu so súčasným jeho preložením do poľského jazyka a následným po prerušení poskytnutím primeranej lehoty na prípravu obhajoby), považuje za dostatočný a zákonu zodpovedajúci spôsob nápravy tejto chyby, poskytnuvší obvinenému v druhom rade možnosť plne uplatniť svoje právo obhajoby vo vzťahu k prokurátorom navrhnutému predĺženiu lehoty väzby v prípravnom konaní, ktoré svoje práva obvinený v druhom rade napokon zrejme aj využil, pretože v písomných dôvodoch podanej sťažnosti napokon neuviedol, o aké konkrétne svoje právo na obhajobu mal byť takto ukrátený. V tejto súvislosti považuje nadriadený súd za potrebné tiež poukázať na nespochybniteľné práva a povinnosti vyplývajúce z § 44 Trestného poriadku obhajcovi obvineného v druhom rade, ktorému návrh prokurátora na predĺženie lehoty väzby doručený bezodkladne nepochybne bol.“

Zo spisového materiálu vzťahujúceho sa na vec vyplýva, že okresný súd spolu s upovedomením obvineného (sťažovateľa) o výsluchu nariadenom na 20. december 2012 zaslal Ústavu na výkon väzby Nitra aj návrh prokurátora, pričom sťažovateľ túto zásielku prevzal. Predmetný návrh prokurátora bol doručený aj obhajcovi sťažovateľa. Na výsluchu uskutočnenom 20. decembra 2012 však sťažovateľ tvrdil, že mu návrh prokurátora doručený nebol, a z tohto dôvodu požiadal o odročenie výsluchu, a tým aj rozhodovania o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby. Po uskutočnenom výsluchu (keď predtým mu bol návrh prokurátora pretlmočený do poľského jazyka) mu bol poskytnutý ešte približne trojhodinový časový priestor na opätovné oboznámenie sa s ním a tiež mu bola poskytnutá možnosť zaujať k nemu stanovisko.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že ak bol sťažovateľovi doručený návrh prokurátora až v deň výsluchu (a nie bezodkladne), došlo tým k pochybeniu v postupe okresného súdu. Ústavný súd však zastáva názor, že aj napriek uvedenému procesnému

pochybeniu okresného súdu nemožno uvažovať o prípadnom porušení označeného základného práva sťažovateľa, pretože sťažovateľ mal priestor a možnosť oboznámiť sa s návrhom prokurátora, navyše, jeho obhajcovi bol návrh prokurátora doručený bezodkladne. Taktiež sťažovateľ mohol prostredníctvom sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa reagovať na tvrdenia prokurátora obsiahnuté v jeho návrhu a predstrieť svoje argumenty proti väzbe.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie krajského súdu v prezentovanom rozsahu zlučiteľné s obsahom označeného základného práva sťažovateľa. Ústavný súd po konfrontácii tohto uznesenia s obsahom námietok sťažovateľa zároveň hodnotí napadnuté uznesenie ako dostatočne odôvodnené a ako také, ktoré nenesie znaky svojvôle. Krajský súd v ňom totiž jednoznačne prezentoval svoje názory, pričom jeho pozornosti neušli ani predchádzajúce procesné pochybenia okresného súdu.

V súvislosti s dosiaľ vyslovenými závermi poukazuje ústavný súd na svoju doterajšiu judikatúru, v zmysle ktorej kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä to, či prípadné pochybenia všeobecného súdu v posudzovanom prípade dosahujú takú intenzitu, ktorá už naznačuje, že nimi mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd, t. j. musí ísť o zistenie, že v okolnostiach daného prípadu zjavne došlo k takému zásahu do právom chránenej sféry sťažovateľa, ktorý predstavuje neprípustné obmedzenie, resp. odopretie jeho základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07).

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že mu nebolo pretlmočené vyjadrenie spoluobvineného k návrhu prokurátora, ústavný súd uvádza, že obsah zápisnice z 20. decembra 2012 potvrdzuje tvrdenie sťažovateľa, že jeho požiadavke nebolo vyhovené, a to z dôvodu, že obaja obvinení sa mali možnosť samostatne vyjadrovať k návrhu prokurátora, a navyše nešlo o výsluch v rámci hlavného pojednávania, ale o výsluch v prípravnom konaní. Konečný návrh obhajcu spoluobvineného sťažovateľovi pretlmočený bol. Sťažovateľ považuje takýto postup okresného súdu za taký, ktorým došlo k porušeniu

jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. Uvedené nenapravil ani krajský súd, ktorý sa k tejto námietke podľa sťažovateľa vôbec nevyjadril, čo ústavný súd na základe oboznámenia sa so spisovou dokumentáciou potvrdzuje.

Ústavný súd, vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) už vo svojej judikatúre uviedol, že právo na pomoc tlmočníka nie je absolútna a neznamená, že všetky písomné dôkazy, resp. celý dôkazný materiál alebo oficiálne dokumenty majú byť preložené do jazyka, ktorému obvinený rozumie. Obsah a rozsah tohto práva je limitovaný požiadavkou na zabezpečenie spravodlivého súdneho procesu (I. ÚS 257/2010, IV. ÚS 235/2013). Rozsah a spôsob pomoci tlmočníka závisí od okolností prípadu, najmä od toho, či obvinený má obhajcu, s ktorým sa môže dohovoriť, a či obvinený aspoň čiastočne ovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie. Toto ustanovenie nemožno vykladať tak extrémne, že by vyžadovalo preklad každej písomnosti alebo každého dokumentu obsiahnutého v spise. Pomoc tlmočníka musí obvinenému umožniť, aby vedel, z čoho je obvinený, a mohol sa proti tomu brániť, najmä predniesť pred súdom vlastnú verziu udalosti (rozhodnutie ESLP vo veci Luedicke c. Spolková republika Nemecko z 28. novembra 1978). Čo sa týka tlmočenia priamo na súdnom konaní, nie je nevyhnutné, aby bolo simultánne, ba ani doslovné. Stačí, aby bolo následné a syntetické (obdobne napr. II. ÚS 108/08, I. ÚS 257/2010 s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci Kamasinski c. Rakúsko z 19. decembra 1989).

Ústavný súd zastáva názor, že obvinenému by mali byť do jazyka, ktorému rozumie, preložené tie písomnosti a vyhlásenia v konaní, ktorým je potrebné, aby porozumel na účely ďalšej plnej realizácie jeho práv obhajoby v konaní, resp. na účely dosiahnutia spravodlivého súdneho procesu.

Z priebehu konania v tejto veci vyplýva, že v predmetnom konaní bol sťažovateľ zastúpený ním zvoleným obhajcom (ktorý bol prítomný pri výsluchu spoluobvineného), prostredníctvom ktorého mohol aktívne realizovať svoje práva obhajoby. S konečným návrhom obhajcu spoluobvineného bol sťažovateľ oboznámený (bol mu tlmočený) a prostredníctvom ním zvoleného obhajcu, ako aj sám sa k nemu mohol vyjadriť.

Netlmočenie výsluchu spoluobvineného do jazyka, ktorému sťažovateľ rozumie, samo osebe v okolnostiach daného prípadu nezakladá podľa názoru ústavného súdu dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uvádza, že v danom prípade uznesením krajského súdu z 9. januára 2013, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Čo sa týka uznesení krajského súdu z 28. júna 2012 a 24. októbra 2012, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pretože vo vzťahu k týmto uzneseniam absentuje v sťažnosti akéhokoľvek odôvodnenie porušenia označeného základného práva a sťažnosť je v tejto časti podaná navyše aj oneskorene, čo je ďalším dôvodom na jej odmietnutie v tejto časti.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti v celom rozsahu nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013